

KERK VERHUREN OF NIET?

Het akkoord voor de begroting van 2014 beheerste het nieuws op 11 oktober. Totdat er op die dag ineens veel aandacht uitging naar een kerk in Utrecht. De Evangelie Gemeente Utrecht werd middelpunt van de belangstelling, omdat de gemeente haar kerk niet wilde verhuren aan Jong&Out, een werkgroep voor jongeren opgezet door het COC.

Mr. A.B. Bouter
uit Bodegraven is
advocaat.

De Evangelie Gemeente Utrecht (EGU) beschikt over een kerkgebouw in de binnenstad voor Utrecht, dat je tegen een redelijke prijs kunt huren. Omdat het onderwerp homoseksualiteit gevoelig ligt bij de achterban van de EGU besloot de leiding de kerk niet ter beschikking te stellen aan Jong&Out. Het COC sprong daar direct vol boven op. Je kunt publiciteit niet op een gemakkelijkere manier krijgen. Zeker niet als je bedenkt dat 11 oktober 2013 de Coming Out Dag was. Er werden allerlei dreigementen geuit richting de EGU. Zo zou er aangifte van discriminatie worden gedaan en bovendien zou de zaak worden voorgelegd aan het College voor de Rechten van de Mens. Is dit alleen een probleem voor de EGU of kunnen andere kerken hier ook lessen uit trekken?

BEWUSTWORDING

Veel hervormde gemeenten hebben prachtige, monumentale kerken in eigendom. Voor wie bij een kerkelijke gemeente hoort die over een minder mooi gebouw beschikt en toch in een oude kerk wil trouwen, is het mogelijk om voor de huwelijksdienst het kerkgebouw van een andere gemeente te huren. Daarnaast zijn er gemeenten die een kerkelijk centrum hebben waar bruiloften ge-

vierd of vergaderingen gehouden kunnen worden. In de praktijk zullen zich bij de verhuur van de kerkelijke gebouwen weinig tot geen problemen voordoen. Verliefde stelletjes die een kerk willen huren zorgen meestal niet voor problemen.

Maar wat doe je als kerk of als college van kerkrentmeesters als een homoseksueel stel in het kerkelijk gebouw wil trouwen? Hoe reageer je als een organisatie die homoseksuele relaties promoot in het kerkelijk centrum een themadag wil houden? De EGU dacht dat ze zonder problemen Jong&Out kon weigeren. Zij kreeg echter onmiddellijk het verwijf te discrimineren. Een ontwikkeling die van kerken bewustwording vraagt voor het eigen handelen.

KERKENRAAD

De zorg voor de vermogensrechtelijke aangelegenheden van de kerkelijke gemeente berust bij de kerkenraad. Het beheren van de goederen van de gemeente is weer een taak van het college van kerkrentmeesters. Dit college heeft vooraf instemming van de kerkenraad nodig bij het verhuren van een gebouw zoals de kerk (ord.11-2-9). Er ligt bij de kerkenraad dus een verantwoordelijk-

heid als het gaat om het al dan niet verhuren van de kerk of het kerkelijk centrum.

Nu is het niet de bedoeling dat de kerkenraad bij iedere mogelijke huurder eerst onderzoek doet wie deze persoon of instantie is of welke bijeenkomst in het kerkelijk centrum wordt georganiseerd. Maar het is wel goed om te beseffen dat je soms sneller met de gelijkebehandelingswetgeving te maken krijgt dan je denkt. Het kan ineens zo zijn dat je als kerkenraad een bepaalde organisatie helemaal niet mag weigeren omdat je anders discrimineert. Ondanks allerlei goede bedoelingen als kerk kun je dan vallen onder de bepalingen van de Algemene wet gelijke behandeling (Awgb).

ACTIEVE VERHUUR

Er is een belangrijk criterium aan de hand waarvan je kunt bepalen of je als kerk in het kader van verhuur in de 'gevarenzone' zit. Dat criterium gaat over de vraag of kerkelijke gebouwen actief worden verhuurd.

Actief verhuren klinkt misschien nogal abstract. Dat is het niet en daarom drie concrete vragen. Verhuurt het college van kerkrentmeesters de kerk met als hoofdoel of nevensdoel het verwerven van

De Evangelie Gemeente Utrecht dacht COC-werkgroep Jong&Out te kunnen weigeren als huurder. Zij kreeg echter onmiddellijk het verwijf te discrimineren.

inkomsten of maken van winst? Of heeft de kerk een kerkelijk centrum waar vergaderingen kunnen worden belegd en de catering van de kerk aanwezig is? Is er een website beschikbaar die voor iedereen toegankelijk is en waarop je kunt zien wat het kost om het kerkelijk centrum te huren? Is het antwoord op deze vragen bevestigend, dan val je snel onder het bereik van de Awgb. Als kerk ben je dan bezig in de uitoefening van een beroep of bedrijf. Artikel 7 Awgb bepaalt dat je geen onderscheid mag maken bij het sluiten van huurovereenkomsten vanwege bijvoorbeeld iemands homoseksuele gerichtheid. Bij actieve verhuur is er dus niet veel ruimte om mensen of organisaties te weigeren.

BEPERKT AANBOD

Maar wat doet een college van kerkrentmeesters als Jong&Out vraagt een zaal van het kerkelijk centrum te mogen huren? Voelt het voor het standpunt van de EGU? Uit een aantal uitspraken van de Commissie Gelijke Behandeling (tegenwoordig het College voor de Rechten van de Mens) zijn nog wat andere aanknopingspunten te vinden. Zo mag je een persoon niet als klant weigeren om zijn persoon, maar je mag wel de activiteit weigeren die deze persoon in het kerkelijk gebouw wil organiseren. Dit vraagt om betrokken en duidelijke communicatie van het college van kerkrentmeesters. Juist voor gemeenten die hun kerkelijk centrum actief verhuren is het verstandig om duidelijk te maken dat het aanbod voor verhuur niet onbeperkt is. Het is belangrijk dat dit kenbaar is voor derden. Zet bijvoorbeeld op de website

van het kerkelijk centrum dat de verhuur niet onbegrensd is. Als kerk wil je het zalencentrum waarschijnlijk namelijk niet verhuren aan bijeenkomsten die aanstootgevend kunnen zijn of aan activiteiten waar de kerkelijke gemeente vanwege haar geloofsovertuiging niet achter kan staan. Als er uiteindelijk maar geen beperking wordt aangebracht in de kring van personen aan wie het aanbod wordt gedaan. De Commissie Gelijke Behandeling noemde in een uitspraak eens het voorbeeld dat een fietsspecialzaak wel alleen tandems mag verkopen, maar dat hij deze tandems niet mag weigeren aan niet-gehuiden te verkopen.

NADENKEN

Hoe het afloopt met de EGU is nog onbekend. Maar het is wel goed om als kerk na te denken over de vraag wat te doen als zo'n situatie zich ineens in de plaatselijke kerkelijke gemeente voordoet. Voorop staat dat je als kerk niet bepaalde mensen weigert, maar dat je specifieke activiteiten of bijeenkomsten kunt weigeren omdat deze in strijd zijn met je geloofsovertuiging. Zeker voor gemeenten die hun gebouwen actief verhuren kan het belangrijk zijn om op dit punt beleid te maken. Beleid waarin staat welke concrete activiteiten je niet in je kerkgebouw wilt en welke activiteiten strijdig zijn met je geloofsovertuiging en waarom. Ook beleid dat duidelijk stelt dat je als kerkenraad eindverantwoordelijkheid draagt en bevoegd bent activiteiten te weigeren. En laat vooral het winst maken met verhuur niet de boventoon voeren.

BART BOUTER